

AKBANK

AKBANK ÇEVRESEL VE SOSYAL RİSK ÇERÇEVESİ

EYLÜL 2022

İçindekiler

Kısaltmalar.....	3
Vizyon	4
Çerçevenin Amacı, İlgili Politika ve Sistemler	4
1. Çerçeve’de Referans Olarak Değerlendirilen Küresel Politika ve Standartlar	5
2. Akbank Çevresel ve Sosyal Yönetim Sistemi (ÇSYS)	6
2.1 Amaç.....	6
2.2 Kapsam	6
2.3 Roller ve Sorumluluklar	6
Uygulama	6
Denetim.....	6
Şubeler ve Bölge/Genel Müdürlük Kredi Tahsis Ekipleri	7
2.4 ÇSYS Uygulama Esasları	7
3. Akbank Çevresel ve Sosyal Etki Değerlendirme Sistemi (ÇSED).....	10
4. Akbank’ın Öncelikli Sürdürülebilirlik Konularına Yaklaşımı	12
4.1. İklim Değişikliği.....	12
4.2. Biyolojik Çeşitlilik.....	13
4.3. Su Güvenliği, Deniz ve Kıyıların Korunması	13
4.4. Kaynak Verimliliği ve Döngüsel Ekonomi	14
4.5. İnsan Hakları.....	14
5. Faaliyetler	15
5.1. Kredilendirilmeyecek Faaliyetler Listesi	15
5.2 A Kategori Proje/Faaliyet Listesi.....	17
5.3. Sektörel Yaklaşım ve Politikalar.....	17
6. Gözden Geçirme ve Revizyonlar	20

Kısaltmalar

AZE	<i>“Alliance for Zero Extinction”</i> - Sıfır Yok Oluş İttifakı
BES	Biyokütle Elektrik Santrali
CITES	<i>“Convention on the International Trade in Endangered Species of Wild Flora and Fauna”</i> - Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme
ÇSR	Çevresel ve Sosyal Risk
ÇSYS	Çevresel ve Sosyal Yönetim Sistemi
ÇSED	Çevresel ve Sosyal Etki Değerlendirme
EBRD	<i>“The European Bank for Reconstruction and Development”</i> – Avrupa Kalkınma ve Yatırım Bankası
FATF	<i>“Financial Action Task-Force”</i> – Mali Eylem Görev Gücü
FSC	<i>“Forest Stewardship Council”</i> – Orman Koruma Konseyi: Orman ürünlerinin sorumlu yönetimi için oluşturulmuş bir sertifika programı.
GAP	<i>“Good Agricultural Practices”</i> – İyi Tarım Uygulamaları
GES	Güneş Elektrik Santrali
HES	Hidroelektrik Santrali
ICMM	<i>“International Council on Mining and Metals”</i> - Uluslararası Madencilik ve Metal Konseyi
IFC	<i>“International Finance Corporation”</i> – Uluslararası Finans Kuruluşu
ILO	<i>“International Labour Organization”</i> – Uluslararası Çalışma Örgütü
IUCN	<i>“The International Union for Conservation of Nature”</i> - Dünya Doğa ve Doğal Kaynakları Koruma Birliği
JES	Jeotermal Enerji Santrali
MSC	<i>“Marine Stewardship Council”</i> – Deniz Koruma Konseyi: Sürdürülebilir balıkçılık için oluşturulmuş bir sertifika programı
OECD	<i>“The Organization for Economic Cooperation and Development”</i> – İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı
OTM	Ozon Tüketen Maddeler
PCB	Poliklorlu bifeniller

RES	Rüzgâr Elektrik Santrali
RSPO	“Roundtable on Sustainable Palm Oil” - Sürdürülebilir Palm Yağı Sertifikasyonu
TCFD	“Taskforce for Climate Related Financial Disclosures” – İklimle Bağlantılı Finansal Beyan Görev Gücü: G20 Finansal İstikrar Kurulu tarafından, iklimle ilgili raporlanan finansal bilgilerin iyileştirilmesi ve artırılması için oluşturulmuştur.
TES	Termik Elektrik Santrali
WHO	“World Health Organization” – Dünya Sağlık Örgütü

Vizyon

Sorumlu bankacılık anlayışımız ve sürdürülebilirlik vizyonumuz çerçevesinde, tüm faaliyetlerimizde çevresel ayak izimizi azaltırken, doğaya ve toplumumuza olumlu etkimizi artırmak için çalışmaktayız. Kapsayıcı ve yeşil bir ekonomiye geçiş için müşterilerimize ve diğer paydaşlarımıza desteğimizi hız kesmeden sürdürmekteyiz. Bir finans kurumu olarak, kredilendirdiğimiz faaliyetler sonucu ortaya çıkan etkilerin kendi faaliyetlerimizle yarattığımız etkilere kıyasla çok daha yüksek olduğunun bilincindeyiz. Bu nedenle, kredilendirdiğimiz tüm müşterilerimizin ekonomik açıdan kalkınmasını desteklerken, müşterilerimizin ticari faaliyetleri ile ilgili çevresel ve sosyal risklerini değerlendirmekte, çevresel ve sosyal performanslarını sürekli geliştirebilmeleri için onlarla birlikte çalışmaktayız.

Çerçevenin Amacı, İlgili Politika ve Sistemler

Akbank, potansiyel çevresel ve sosyal risk konularına ilişkin tüm birimleri arasında ve müşterileriyle iletişimi etkin bir şekilde gerçekleştirecek yönetim yapısına sahiptir.

Akbank Çevresel ve Sosyal Risk Çerçevesi (‘CSR Çerçevesi’ veya ‘Çerçeve’), bankamız tarafından finanse edilen faaliyetlerin proaktif bir şekilde çevresel ve sosyal riskler açısından değerlendirilmesini ve yönetimini amaçlar. Çerçeve öncelikli olarak ulusal mevzuat, ülkemizin taraf olduğu uluslararası anlaşmalar ve uluslararası kuruluşlar tarafından yayımlanan iyi uygulamaları yansıtan çevresel ve sosyal ilke ve kriterlere uyumu hedefler.

Müşterilerimizin çevresel ve sosyal risklerini; faaliyet alanlarında oluşan çevresel ve sosyal etkiler, iklim riskleri, üretim süreçleri, ürün ve hizmet kalitesi, yönetim yapısı ile paydaşlarla ilişkiler açısından inceleriz. Çevresel ve sosyal risklerin yönetimine; tüm bu konulara ilişkin yerel yasaları, uluslararası standartları ve en iyi uygulamaları baz alarak destek olmayı hedeflemekteyiz.

Kredilendirmede yüksek olumsuz çevresel ve sosyal etkileri olan işlemlerin sonuçlarını uygun yönetim planlarıyla azaltırken; yenilenebilir enerji yatırımları, çevre dostu teknoloji projeleri, döngüsel ekonomi yatırımları, kaynak verimliliği, atık yönetimi, toplumsal cinsiyet eşitliği, temel sosyal hizmetlere erişim ve istihdam sağlayıcı yatırımlar gibi olumlu çevresel ve sosyoekonomik etkileri olan projelere öncelik vermeye özen göstermekteyiz.

Müşterilerimizin ticari faaliyetlerinin finansmanı sürecinde sorumlu kredilendirme süreçleri yürütürken bireysel kredi işlemlerinde de finansal kapsayıcılık konularına büyük önem veririz. Kredi süreçlerinde yalın ve anlaşılabilir, yenilikçi dijital çözümlere odaklanıyoruz. Kredi kararlarında her türlü ayrımcılıktan uzak, kapsayıcı ve veriye dayalı rasyonel risk derecelendirmesi yapmaya özen gösteririz. Müşterilerimizin ve toplumun beklentilerine paralel olarak ürünlerimizi sorumlu bir şekilde pazarlama yükümlülüğümüz olduğunun farkındayız. Bu kapsamda “Temiz Bankacılık” prensipleri doğrultusunda banka genelinde prensip ve süreçleri oluşturuyoruz ve kapasitemizi sürekli olarak geliştiririz.

Bankamız kullandıracağı finansman sonucunda ortaya çıkabilecek olan çevresel ve sosyal riskleri ve/veya fırsatları tespit etmeyi ve bunları etkin bir şekilde yönetebilmek için Çevresel ve Sosyal Yönetim Sistemi (ÇSYS) ve Çevresel ve Sosyal Etki Değerlendirme (ÇSED) Sistemi’ni uygular. Kredi süreçlerinde çevresel ve sosyal risklerin yönetimine dair temel süreç olan ÇSYS, ilgili kapsam bölümünde belirtilen durumlar dışında bankamızın kredi ilişkisine girdiği tüm müşterilere uygulanır. Ek olarak bu dokümanda belirtilmiş olan bazı çok yüksek riskli projeler (‘A Kategori Proje Listesi’), çevresel ve sosyal riskleri yüksek olarak bilinen sektörlerde¹ yer alan tüm proje finansman² kredileri ile yatırım tutarı 10 milyon ABD doları üzerindeki yeni yatırım kredi³ talepleri ise ÇSYS’den daha detaylı olarak ÇSED sistemi ile özel incelemeye tabi tutulur.

1. Çerçeve’de Referans Olarak Değerlendirilen Küresel Politika ve Standartlar

Çerçeve’de yer alan aşağıdaki küresel çevresel ve sosyal politika, standart ve amaçların kredi ilişkisinde olduğu müşteriler tarafından uygulanması konusunda gerekli hassasiyeti gösteririz.

- Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları
- Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi (UN Global Compact)
- EBRD Performans Gereklilikleri
- IFC Performans Standartları
- Ekvator Prensipleri
- OECD Çok Uluslu Şirketler Rehberi
- Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi
- Birleşmiş Milletler İş Dünyası ve İnsan Haklarına Dair Rehber İlkeler

¹ Enerji, Maden, Kimya (petrokimya dâhil), Üretim, Altyapı & Ulaşım, Tarım, Gıda, Hayvancılık ve Balıkçılık, Deniz Turizmi.

² Proje Finansman Tanımı: Proje Finansmanı, ilgili projenin yaratacağı nakit akışının ve değerinin işlemin temeli olarak görüldüğü ve kredi alanın ödeme kabiliyetinin projenin gelirleri ile birbir ilişkilendirilmesi suretiyle kurgulanan bir finansman türüdür. Bu tür finansman genellikle, enerji santrali, üretim tesisi, maden, ulaşım altyapısı, çevre ve telekomünikasyon altyapısı gibi büyük, karmaşık ve maliyetli yatırımların yapılması, geliştirilmesi veya değişen proje dinamiklerine uygun finansman modelleri ile eşleştirilmesi için kurgulanır. Bu finansman tipinde ödemeleri ilgili projenin yarattığı gelirler ile ödenir. Elektrik santrallerinde üretilen elektriğin satılıp, kredi geri ödemesi yapılması buna bir örnektir. Kredi alan genel olarak Özel Amaçlı Şirket (ÖAŞ) olan ve ilgili proje için kurulmuş bir taraftır. ÖAŞ, projenin yatırımının tamamlanması ve işletmesi dışında bir işlem yapamaz. Finansman yapısı kurgulanırken, odak noktası proje olduğundan, nakit akım projeksiyonlarının doğru tahmin edilmesi, bu nakit akımlarının gerçekleşmesi ve proje değerinin korunması açısından risk teşkil edecek tüm unsurların değerlendirilmesi ve gerekli önlemlerin alınması kritiktir. Bu kapsamda tüm nakit akışı ve yaratılan değer, işlem çerçevesine dâhil edilir, teminat yapısı da buna göre kurgulanır. Sürekli izleme, risk takibi ve değişen dinamiklere uyum gerektirir. Zira geri ödeme esas olarak projenin nakit akışına ve proje varlıklarının değerine bağlı olmalıdır.

³ Yatırım Kredileri Tanımı: Proje finansmanı kapsamına girmeyen, daha küçük ölçekli işyeri yenileme, fabrika/depo inşaatı ve makina ekipman finansmanı amaçlı taksitli kredilerdir.

- Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) Çalışma Yaşamında Temel İlkeler ve Haklar Bildirgesi
- Ulusal mevzuat ve ülkemizin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler

2. Akbank Çevresel ve Sosyal Yönetim Sistemi (ÇSYS)

2.1 Amaç

Çevresel ve Sosyal Yönetim Sistemi, Akbank Çevresel ve Sosyal Risk Çerçevesi'nin temel uygulamasıdır. Sistem, finanse edilen faaliyetlerin çevresel ve sosyal risklerine yönelik şeffaflığı ve farkındalığı artırmak; risklerin izlenebilirliğini ve gerekli aksiyon planlarını sistematik olarak yönetmek amacıyla oluşturulmuştur.

Akbank Çevresel ve Sosyal Yönetim Sistemi (ÇSYS);

- Bankamızın olumsuz çevresel ve sosyal etkisini en aza indirmek için müşterilerle kredi ilişkisine girmeden önce, onları çevresel ve sosyal açıdan değerlendirmek, riskli olarak değerlendirilen müşteriler için gerekli aksiyonların oluşturulmasını sağlamak, tespit edilen risklerin geçerliliğini ve oluşturulan faaliyetlerin etkinliğini kontrol etmek, olası yeni riskleri tespit edebilmek, kredi vadesi boyunca kredilendirilen faaliyetlerin çevresel ve sosyal uygunluğunu değerlendirmek ve varsa oluşturulan aksiyon planlarına uyumu izlemek amaçlarıyla oluşturulmuştur.

2.2 Kapsam

Akbank ÇSYS, hiçbir tutar sınırı gözetmeksizin ticari faaliyeti olan kredili müşterilerimize uygulanmaktadır.

ÇSYS'nin kapsamı müşterilerin ve işlemlerin çevresel ve sosyal risklerinin değerlendirilmesiyle sınırlı olmayıp her bir müşteri ve işlem (teklif) özelinde yapılan değerlendirmeye göre müşterilerimizin çevresel ve sosyal performanslarını geliştirmeleri için aksiyon planları oluşturulmakta ve takip edilmektedir. ÇSYS kapsamında yapılan durum tespit işlemleri; müşteri beyanı, kamuya yansıyan bilgiler, ibraz edilen dokümanlar, saha ziyareti izlenimleri vb. bilgiler dikkate alınarak tamamlanmaktadır.

2.3 Roller ve Sorumluluklar

Uygulama

Akbank Çevresel ve Sosyal Risk Çerçevesi'nin yürütülmesinden Akbank Çevre ve Sosyal Kredi Politikaları Birimi sorumludur. Ç&S Kredi Politikaları Birimi; Çerçeve'nin uygulanması için geliştirilen sistemsel süreçlerin verimliliğinin arttırılmasını sağlar, ilgili çalışanlara eğitimler düzenler ve sistemin yürütülmesi için gerekli araçları ve destekleyici dokümanları oluşturur.

Akbank Çevresel ve Sosyal Yönetim Sistemi'nin (ÇSYS) uygulanmasından kredi süreçlerinde ve karar mekanizmalarında yer alan tüm çalışanlar sorumludur.

Denetim

İşbu çerçevede belirlenen süreç ve uygulamalar, diğer kredi süreçlerinde olduğu gibi bankanın iç denetimden sorumlu ekipleri (İç Kontrol Başkanlığı) tarafından takip ve kontrol edilir.

Şubeler ve Bölge/Genel Müdürlük Kredi Tahsis Ekipleri

Şube tanımı; Şube Müdürü, Kredi Analizi Yöneticileri (KAY), Müşteri İlişkileri Yöneticileri (MİY) ve Şube Pazarlama Yöneticilerini kapsar. Müşteri ve işlemlerin çerçeve kapsamında değerlendirilmesinden şubeler sorumludur.

Akbank Çevresel ve Sosyal Etki Değerlendirme (ÇSED) Ekibi

ÇSED Ekibi Çevre ve Sosyal Kredi Politikaları Birimi'ne bağlı, konusunda uzman olan çalışanlardan oluşan teknik ekiptir. Akbank ÇSED Ekibi'nin sorumlulukları:

- ÇSED kapsamında⁴ kalan proje veya yatırım faaliyetlerinin uçtan uca çevresel ve sosyal etkilerini anlamak için Durum Tespit sürecini yürütmek, işlemin risk seviyesi ve müşterinin çevresel ve sosyal konulardaki olgunluğu ve yönetim kabiliyetini değerlendirerek uygun risk yönetim metodunu oluşturmak ve/veya Bağımsız Danışman atamasını yapmak⁵, danışman tarafından sunulan raporları incelemek ve takip etmek, saha ziyareti yapmak ve kredi vadesi boyunca projenin/faaliyetin aksiyon planlarının tamamlanmasını sağlamak;
- Gerekli görülen durumlarda üst onay mercileri olan Genel Müdürlük Tahsis ve Kredi Komitesi'ne işlemin çevresel ve sosyal riski hakkında görüş vermek;
- Orta ve Yüksek Riskli işlemler için Şubeler tarafından dile getirilen özellikli durum ve sorulara yanıt vermek.

2.4 ÇSYS Uygulama Esasları

2.4.1. Yasaklı ve Sınırlı Faaliyet Kontrolü

Şube kanalından yapılan tekliflerde detaylı; otomatik onay ve şube dışı kanallardan oluşturulan limitlerde faaliyet koduna göre bir sorgulama yapılır. Yasaklı faaliyet kapsamında kalabilecek potansiyel faaliyetler için detaylı bir inceleme yapılır ve tereddüt edilen durumlarda Çevre ve Sosyal Kredi Politikaları Birimi'nden ve/veya Bölge ÇSYS Ekipleri'nden görüş alınır.

KOBİ Segmenti⁶ için Sınırlı Tahsis Edilen Faaliyetler Kontrolü

Aşağıdaki yer alan faaliyetler için KOBİ segment müşterilerine özel sınırlama getirilmiştir⁷:

- Bira ve şarap hariç, alkollü içeceklerin üretimi veya ticareti,
- Tütün üretimi veya ticareti,

⁴ A Kategori listesinde yer alan faaliyetler ve çevresel ve sosyal riskleri yüksek olarak bilinen sektörlerde yer alan tüm proje finansman kredileri ile yatırım tutarı 10 milyon ABD doları üzerindeki yeni yatırım kredi talepleri

⁵ Müşterinin Ç & S konuları yönetim kapasitesi ve olgunluğuna göre ÇSED Ekibi'nin görüşü ile Bağımsız Danışman atanması yerine müşteri ve işleme uygun farklı izleme ve raporlama yöntemleri değerlendirilebilir.

⁶ Şirket ve Mikro segment

⁷ Bu madde kapsamında finanse edilen faaliyetlerin toplamı Kobi Segment toplam kredi portföyümüzün %13'ünü geçmeyecektir.

- Kumarhane, casino ve eşdeğer teşebbüslerin faaliyetleri,
- Sürdürülebilir bir şekilde işlenen ormanlardan temin edilen kütük/ağaç ürünleri haricindeki orman ürünlerin üretimi ve ticareti,

Mikro segment kredilerinde uygulanacak ilave maddeler şu şekildedir:

- Önemli miktardaki tehlikeli kimyasalların üretimi, ticareti, depolanması veya nakliyatı veya tehlikeli kimyasalların ticari ölçekte (boyutlarda) kullanımı. (Tehlikeli kimyasallar; gazolin, gaz yağı veya diğer petrol ürünlerini kapsamaktadır.).
- Yerli halkın sahip olduğu veya hak ettiği arazilerde veya yerli halkın tam belgeli rızaları olmaksızın yapılan üretim ya da faaliyetler.

2.4.2. A Kategori Proje Faaliyeti Kontrolü

Bazı proje ve faaliyetler, potansiyel çevresel ve sosyal etkileri önemli ölçüde olumsuz/geri döndürülemez ve etkilerinin azaltmak için alınması gereken tedbirlerin büyük bir titizlikle takip edilmesi gereken proje ve faaliyetlerdir. Akbank olarak uluslararası standartlar ışığında bu kapsamda değerlendirilebilecek proje ve/veya faaliyetler risk skoru matrisinden bağımsız olarak sistemde “Çok Riskli” olarak işaretlenmekte, gerekli tüm süreç ÇSED Ekibi tarafından yürütülmektedir.

2.4.3. Durum Tespit Süreci

5549 sayılı Kanun ve bağlı mevzuatında yer alan “Müşterinin Tanınması”na ilişkin Yükümlülükler kapsamında müşterilerden doğru ve güncel bilgilerin alınması ve bu bilgilerin mevzuatta geçen belgeler üzerinden teyit edilmesi kredi başvuru sürecini yürüten (işlemi yapan) bankamız çalışanlarının sorumluluğundadır. Bu hususlar, bankamızın politika ve uygulama esaslarında detaylı olarak tanımlanmaktadır. Müşterilerimizin; finansal suç riskleri (Aklama, Terörizmin Finansmanı), uluslararası yaptırımlar/ambargolar, rüşvet ve yolsuzluk risklerine karşı uyum risklerinin değerlendirilmesi, bu risklerin belirli periyotlarda analiz edilmesi ve risk değerlendirilmelerinin yapılması, bankamız kurum politika ve prosedürleri kapsamında Akbank Uyum Başkanlığı tarafından yürütülmekte ve koordine edilmektedir. Bu süreçte 5549 sayılı Kanun ve bağlı mevzuatları ile ilgili ulusal ve uluslararası düzenlemeler ışığında çevresel ve sosyal suçlarla ilgili riskler de Uyum Başkanlığı izleme ve kontrol süreçlerinde dikkate alınmakta olup, bu politikada değişen ve gelişen süreçlerle ilgili Uyum Başkanlığı'nı bilgilendirmek Politika sahibi iş biriminin sorumluluğundadır.

ÇSYS kapsamında yapılan Durum Tespiti, Bankamız Kredi Tahsis ve Risk Yönetimi süreçlerinin ayrılmaz bir parçasıdır ve verilen kredilerin Akbank Çevresel ve Sosyal Risk Çerçevesi'nde belirtilen çevresel ve sosyal yaklaşım, politika ve standartlarla ilgili uyumunu tespit etmek amacıyla yapılır. Durum Tespit sürecinin geçerliliği için tüm müşterilerin yasal mevzuata uyumu esastır. ÇSYS sürecinden bağımsız olarak şirket ve işlemler, FATF⁸ tarafından yayımlanan Çevresel Suçlardan Kara

---

⁸ Mali Eylem Görev Gücü (“*Financial Action Task Force*” – FATF), “suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama, terörizmin finansmanı ve kitle imha silahlarının yayılmasının finansmanı” ile mücadelede uluslararası standartlar oluşturmak ve söz konusu standartlarla uyumlu yasal ve kurumsal tedbirlerin alınması ve bu tedbirlerin operasyonel açıdan etkili bir şekilde uygulanmasını teşvik etmek amacıyla 1989 yılında G-7 ülkelerinin (ABD, Japonya, Almanya, Fransa, İngiltere, İtalya ve Kanada) Paris'te yapılan toplantısında kurulan hükümetler arası bir organizasyondur.

Para Aklama Raporunda⁹ yer alan yasadışı kerestecilik, ormancılık ve arazi edinimi, yasadışı madencilik ve atık kaçakçılığına yönelik ilgili FATF önerileri kapsamında şubeler tarafından göz önünde bulundurulur.

ÇSYS, şube kanalından yapılan kredi taleplerinde kredi teklif işlemleri esnasında tahsis sürecinin bir parçası olarak yürütülür. Çerçeve’de yer alan Ç&S kriterlerine uyum için aranan şartların veya yaptırımların kapsamı veya analiz metodu farklılaşabilir. Bununla birlikte etki açısından yüksek öncelikli bir alan değilse ve/veya veriye ulaşım ve analizin uygulanabilirliği açısından önemli kısıtlar bulunuyorsa, bazı işlemler Durum Tespit sürecinden tamamen muaf tutulabilir.

Temel prensipler yukarıdaki şekilde olmak kaydıyla, Durum Tespiti sürecinde her bir müşterinin işbu Çerçeve’deki kriterler açısından uyum durumu ulaşılabilen veriler ışığında makul gayretle değerlendirilir. Bu tespitin sonucunda herhangi bir uyumsuzluk saptanmazsa aksiyon alınmaz. Uyumsuzluk saptanması durumunda ‘İzleme Süreci’ bölümündeki yönergeler takip edilir.

Durum tespitinde kullanılacak metot; müşteriyi faaliyetin gerçekleştirildiği sahada ziyaret etmeyi içerebileceği gibi, dijital kanallarla bilgi talep etmeyi veya veri havuzları ile medya ve haber mecralarında tarama yöntemiyle analizi ya da yerinde denetim gerçekleştirmeyi içerebilir.

Ç&S Riski skoru ve matrisi oluşturulan diğer bileşenler ile durum tespit soruları ve onay süreçleri değişen koşullar ve sektörel deneyimlere göre ÇSED Ekibi tarafından düzenli olarak gözden geçirilip Kredi Komitesi kararı ile revize edilebilecektir.

Sistemimiz içerisinde kredi talebinde bulunan tüm müşterilerin İşlem Ç&S Riskleri, “C - düşük”, “B2 - orta” veya “B1 - yüksek” riskli olarak sınıflandırılmakta, çevresel ve sosyal riskler bir arada değerlendirilerek müşterinin genel risk sınıflandırması yapılmaktadır.

İşbu Çerçeve’de yer alan ‘Kategori A Faaliyetleri Listesi’nde yer alan sektörlerin/faaliyetlerin riski doğrudan “A - çok yüksek” olarak atanır. Çevresel ve sosyal riski “A” sınıfı olan müşteriler için detaylı bir soru seti ve kredi vadesi boyunca çevresel ve sosyal risk izleme işlemleri bizzat Akbank ÇSED Ekibi tarafından, gerekli görülen durumlarda bağımsız danışmanların da değerlendirmeleri ile gerçekleştirilir.

2.4.4. Sözleşme Süreci

Çerçeve’de yer alan çevresel ve sosyal gereklilikler, Çerçeve kapsamında bulunan tüm kredi müşterileri için geçerlidir ve Genel Kredi Sözleşmeleri’nin (GKS) ayrılmaz bir parçasıdır. Bu Çerçeve’nin yürürlüğe girmesinden itibaren yapılacak tüm kredi sözleşmelerinde çevresel ve sosyal gereklilikler ile belirlenmiş aksiyon planlarının uygulanması taahhüt altına alınır. Sözleşmelerde yer alan düzeltici aksiyon planlarının tamamlanma süreci aksi belirtilmedikçe azami 12 aydır. Belirtilen süre dâhilinde müşteriler tarafından tamamlanmayan aksiyonlar için Akbank ÇSED Ekibi’nin yazılı değerlendirmesi dikkate alınarak Sözleşme¹⁰ veya eklerinde kararlaştırılan taahhüt ve yükümlülüklerinden herhangi birisinin uygun bir şekilde yerine getirilmemesine ilişkin düzenlenen hükümler uygulanır.

⁹ <https://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/money-laundering-from-environmental-crime.pdf>

¹⁰ GKS ve/veya PF kredileri kapsamında imzalanan özel sözleşmeler

2.4.5. İzleme Süreci

Aktif çalışılan kredili firmalar şubeler tarafından yılda en az bir kez ziyaret edilir. Kredinin onayı aşamasında belirlenmiş olan aksiyon planları ve aksiyonun tamamlanması için atanan tarih ve sonrasında aksiyonun akıbeti ilgili şube ve kredi onay yetki seviyesindeki tahsis ekipleri¹¹ tarafından takip edilir. Ek olarak şubeler tarafından İzleme faaliyeti kapsamında;

- Firmanın çevresel ve sosyal yükümlülüklerini ihlal edici faaliyetlerde bulunması; ve/veya
- Finanse edilen bir projede çevresel ve sosyal açıdan risk oluşturan ve/veya iş güvenliği ve sağlığı ile ilgili bir kazadan haberdar olunması

uyumsuzlukları söz konusu ise Akbank ÇSED Ekibi bilgilendirilir.

2.4.6. Şikâyet ve Paydaş İletişimi Yönetimi

Çevresel Sosyal Risk Çerçevesi kapsamında giren tüm konularla ilgili her türlü şikâyet ve paydaş iletişimi, bankamızın mevcut iletişim kanalları üzerinden alınmaktadır. İnternet sitemizin Bize Ulaşın bölümünde “Sürdürülebilirlik/ Çevresel ve Sosyal Risk Yönetimi” kategorisinde bir iletişim kategorisi mevcuttur.

Dış Müşteri Erişim Kanalları:

- www.akbank.com - Bize Ulaşın – İletişim Formu- Sürdürülebilirlik / Çevre ve Sosyal Risk Yönetimi
- Bireysel ve Kurumsal İnternet Şubesi - e- Öneri – İletişim Formu
- Telefon Şubesi - 444 25 25
- Posta - Akbank Bankacılık Merkezi Cumhuriyet Mah. Plevne Cad. No:1 Şekerpınar, Çayırova, Kocaeli

3. Akbank Çevresel ve Sosyal Etki Değerlendirme Sistemi (ÇSED)

Bankamız, çevresel ve sosyal riskleri yüksek olarak bilinen sektörlerde¹² yer alan tüm proje finansman kredileri ile yatırım tutarı 10 milyon ABD Doları üstü yeni yatırım kredi talepleri için finansman sonucu ortaya çıkabilecek çevresel ve sosyal etkilerin belirlenmesi, oluşacak risk ve fırsatların tespit edilmesi ve etkin yönetimi için detaylı bir Çevresel ve Sosyal Etki Değerlendirme (ÇSED) sistemi yürütmektedir. Bu sınırlar kredi tutarından bağımsız olarak yatırım tutarına göre belirlenmiştir. ÇSED kapsamında giren talepler ÇSYS Durum Tespit sürecine dâhil edilmeden doğrudan Akbank ÇSED Ekibi'nin yürüttüğü ÇSED sürecine alınır.

ÇSED kapsamına giren projelerin İşlem Ç&S Riskleri sistemden atanır fakat risk notu ÇSED Ekibi tarafından yapılacak olan detaylı değerlendirme sonucunda değişebilir.

ÇSED'in yürütülmesinden sorumlu olan Akbank ÇSED Ekibi; kredilendirme süreçlerinde şubeler, Kurumsal, Ticari, Perakende, Yatırım Bankacılığı ve Kredi Tahsis İş Birimleri ile yakın temas halinde çalışarak etkin bir şekilde değerlendirir. Ekibin temel sorumluluğu finansmanı sağlanacak proje ve yatırımların çevresel ve sosyal etkilerini en başından detaylı bir şekilde değerlendirmek ve Akbank

¹¹ Şube, Bölge Krediler ve/veya GM Tahsis Ekipleri

¹² Enerji, Maden, Kimya (petrokimya dâhil), Üretim, Altyapı & Ulaşım, Tarım, Gıda, Hayvancılık ve Balıkçılık, Deniz Turizmi

Ç&S Risk Çerçevesi'ne uygun bir şekilde yönetmektir. ÇSED Sistemi'nde aşağıda belirtilen kriterler izlenmektedir:

- Finansman talebinde bulunulan yeni yatırım projeleri (ya da kredi talepleri), potansiyel olarak yaratabileceği çevresel ve sosyal etkileri ışığında yapılacak değerlendirme sonucunda Çok Yüksek (A)¹³, Yüksek (B1), Orta (B2) veya Düşük Riskli (C) olarak sınıflandırılır.
- Çevre ve sosyal riskleri yüksek olarak bilinen sektörler için, her bir sektöre göre farklılaşan ek değerlendirme ölçütleri uygulanır.
- Kredi kullanmak isteyen firmanın mevcut durumda gerçekleştirdiği faaliyetlerden kaynaklanan çevresel ve sosyal riskler ve bu risklerin yönetilme biçimi de bu değerlendirmede dikkate alınır. Çok Yüksek (A), Yüksek (B1) ve Orta (B2)¹⁴ riskli proje ve kredi talepleri için Bağımsız Danışman tarafından hazırlanacak Çevresel ve Sosyal Durum Değerlendirme Raporu ve çevresel ve sosyal etkilerin ve olası risklerin nasıl azaltılacağı veya giderileceğini içeren bir Çevresel ve Sosyal Aksiyon Planı (Çevresel ve Sosyal Taahhütler Listesi) talep edilir.
- Bu Çevresel ve Sosyal Aksiyon Planı (Çevresel ve Sosyal Taahhütler Listesi) müşteriyle yapılan sözleşmeye de eklenir.
- Çok Yüksek (A), Yüksek (B1) ve Orta (B2) riskli projelerde çevresel ve sosyal risklerin yönetimi için önerilen önlemlerde, aşağıdaki hususların da dikkate alınması için gerekli özen gösterilir:
  - Paydaş katılımı ve şikâyet mekanizması süreçleri,
  - Firmanın gerek mevcut faaliyetleri gerekse yatırım faaliyetleri sırasında İş Sağlığı ve Güvenliği (İSG) ile ilgili mevzuata uyumu,
  - Projenin RAMSAR¹⁵ Sözleşmesi kapsamında belirlenen sulak alanlara yakınlığı,
  - Arazi edinimi kapsamında fiziksel ya da ekonomik yeniden yerleşim olan projelerde "Yeniden Yerleşim Eylem Planı"nın varlığı,
  - Projelerde ağaç kesiminin asgari düzeye indirilmesi, kaçınılmaz ise kesilecek ağaç sayısı ve tahrip edilecek orman alanının telafisini sağlayacak bir planın varlığı,
  - Sera gazı emisyonları bakımından yüksek riskli projelerin operasyon döneminde yaratacağı ilave sera gazı emisyonlarının miktarı ve oluşacak karbon maliyeti,
  - Biyoçeşitlilik üzerine etkilerin değerlendirilme süreçleri,
  - Müşterinin mevcut veya geliştirmekte olduğu Çevre ve Sosyal Yönetim Sistemi.

Sektörden bağımsız olarak Bankamız tarafından finanse edilen tüm proje finansman/yatırım kredilerinde;

- Açılmış bir çevresel ve sosyal konularla ilgili dava varsa,
- Yerel halk üzerinde olumsuz etkiler nedeni ile güçlü bir toplum itirazı varsa,
- Kritik habitata etkiler varsa,
- Büyük ölçekli yeniden yerleşim/kamulaştırma yapılmışsa,

¹³ A Kategori Proje/Faaliyet Listesi kapsamında kalan proje veya yatırım faaliyeti

¹⁴ Orta risk kategorisindeki proje finansman veya yeni yatırım kredileri için Bağımsız Danışman ile çalışılması ve aksiyon ve izleme planı hazırlanması gereklilikleri Çevre ve Sosyal Etki Değerlendirme Ekibi tarafından belirlenir.

¹⁵ Su Kuşları Yaşama Ortamı Olarak Uluslararası Öneme Sahip Sulak Alanlar Sözleşmesi.

- Hassas ve korunan alanlara yakınsa

söz konusu proje finansman/yatırım faaliyeti riskli olarak ele alınmalıdır.

A Kategori Proje/Faaliyet Listesi'nde yer alan ve yatırım tutarları sınırı nedeni ile ÇSED kapsamında olan projeler veya yatırım faaliyetleri ile ilgili olarak Faaliyetler bölümünde yer alan konular (bunlarla sınırlı olmaksızın) projenin/yatırımın çevresel ve sosyal etkilerinin değerlendirilmesinde ele alınan önemli başlıklardır.

4. Akbank'ın Öncelikli Sürdürülebilirlik Konularına Yaklaşımı

4.1. İklim Değişikliği

Birleşmiş Milletler Hükümetler arası İklim Değişikliği Paneli (IPCC) 2021 yılı raporuna göre 2030 yılında sıcaklık artışının 1,5 dereceye ulaşması öngörülmektedir. İklim krizi birçok otorite tarafından insanlığın geleceğindeki en büyük tehditlerden biri olarak değerlendirilmektedir. İklim değişikliği ve sebep olacağı yıkıcı etkilere yönelik strateji ve alınacak aksiyon planlarının şirketler için önemi giderek artmaktadır. Bankamız iklim değişikliği konusunu stratejik odak alanlarından biri olarak konumlamıştır.

Bu doğrultuda 2050 yılına kadar kredi portföyümüzün iklim değişikliğine olan etkisini sınırlamayı hedeflerken aynı zamanda yenilenebilir enerji, enerji verimliliği ve sera gazı emisyonlarını azaltıcı projelere verdiğimiz finansman miktarını da artırmayı hedefliyoruz.

Akbank Çevresel ve Sosyal Risk Yönetim Sistemi kapsamında iklim değişikliğine olan etkisi ve iklim değişikliğinin fiziksel ve geçiş risklerinden etkilenme potansiyeli yüksek olan sektör ve işlemlere yönelik süreçler yürütüyoruz.

- 2021 yılından itibaren tüm segmentlerde kömürle çalışan yeni termik santral projelerini (TES) finanse etmeyeceğimizi açıklamıştık. Bu çerçevenin yayımlandığı tarih itibari ile kömürlü TES kapasite artışlarını ve yeni kömür maden yatırımlarını finanse etmeyeceğimizi de taahhüt ediyoruz.
- KOBİ müşterilerimizde de kömür madenciliği ve kömür taşımacılığını (kömür ile faaliyet gösteren enerji santrallerine taşımacılık gerçekleştiren liman ve demiryolu işletmeciliği gibi) finanse etmiyoruz.
- Sürdürülebilir şekilde yönetilmeyen ormancılık faaliyetlerinden elde edilen ağaç ve diğer ormancılık ürünlerinin üretimi veya ticareti finanse etmiyoruz.
- Projelerde ağaç kesiminin asgari düzeye indirilmesi, kaçınılmaz ise kesilecek ağaç sayısı ve tahrip edilecek orman alanının telafisini sağlayacak bir planın varlığını ve sera gazı emisyonları bakımından yüksek riskli projelerin operasyon döneminde yaratacağı ilave sera gazı emisyonlarının miktarı ve oluşacak karbon maliyetini sorguluyoruz.

Özellikle iklim değişikliğine etkisi yüksek olan ve yoğun sera gazı emisyonuna¹⁶ sebep olan sektörlerde yer alan ve ÇSED Ekibi değerlendirmesine düşen müşterilerimizde;

- İklim değişikliği ile ilgili konular için üst yönetim sorumluluğu,
- İklim değişikliğiyle ilgili taahhütleri,

¹⁶ 17.05.2014 tarihli Sera Gazı Emisyonlarının Takibi Hakkında Yönetmelik Ek-1 kapsamındaki faaliyet kategorileri

- Sera gazı emisyonunun azaltılması konusunda kısa, orta ve uzun vadeli stratejik hedefleri,
- Hedeflere yönelik raporlamaları ve
- Son üç yıl emisyon verileri ile çeşitli emisyon kontrol mekanizmalarının varlığını sorguluyor, müşteri ve projelerin emisyon miktarlarını takip ediyoruz.
- İklim değişikliğinin akut-kronik fiziksel etkileri ile birlikte geçiş etkilerine karşı müşterilerimizin farkındalığını sorguluyor, ÇSED sürecimize dâhil olan tüm A kategori ve uygun görülen B kategori büyük ölçekli projeler için İklimle İlgili Finansal Beyan Görev Gücü ("*Task Force for Climate Related Financial Disclosures*" – TCFD) tarafından tanımlanan iklim değişikliğinin fiziksel ve geçiş riskleriyle ilgili bilgilerin bağımsız danışman raporlarında yer almasına özen gösteriyoruz. Ayrıca iklim değişikliğinin fiziksel ve geçiş risklerinden etkilenme potansiyeli yüksek olan müşteri ve projeler için de iklim değişikliğiyle mücadele eylem planları oluşturmalarını istiyor ve bu işlemleri yakından takip ediyoruz.

4.2. Biyolojik Çeşitlilik

Akbank olarak finanse ettiğimiz tüm faaliyetlerin olumsuz çevresel etkilerini azaltmaya çalışıyoruz. Finanse ettiğimiz tüm projelerin çevresel ve sosyal lisansları bizler için son derece önemlidir. Müşterilerimizin faaliyet gösterdiği alanlarda veya yakın bölgelerdeki flora ve faunanın korunmasının öncelikli olduğunu beyan eder ve iç ve dış uzmanlardan faydalanarak, biyoçeşitlilikle ilgili meselelerin tanımlanmasını ve uygun koruma tedbirlerinin alınmasını sağlamak için çevre değerlendirme çalışmaları yapılmasını destekleriz. Müşterilerimizin; vahşi yaşam, ekoloji, flora, fauna, su yolları, ormanlık arazi ve tarihi yapıları koruyarak faaliyetlerini sürdürmelerini bekleriz.

Doğal kaynakların, bir sertifikasyon programı çerçevesinde (örneğin FSC, MSC sertifikaları vb.) faaliyet gösteren tedarikçilerden temin edilmesini sorgularız.

ÇSYS kapsamındaki tüm finansman faaliyetlerini biyolojik çeşitliliğin korunması adına uluslararası en iyi uygulama gereklilikleri kapsamında değerlendiriyoruz. ÇSYS kapsamında biyolojik çeşitliliğe etkisi olabilecek sektör ve işlemler için müşterilerden ilgili bilgiler talep edilmekte ve gerekli görülen durumlarda eylem planları oluşturularak takip edilmektedir.

ÇSED kapsamında Çok Yüksek (A) ve Yüksek (B1) risk kategori projelerin biyoçeşitliliğe olan etkisi incelenmektedir. Proje lokasyonları ve faaliyetlerine göre gerekli görülen durumlarda projelerin Biyoçeşitlilik Eylem Planları sorgulanmaktadır. Bu kapsamdaki tüm mevcut projelerin endemik türler ya da yakın çevredeki canlılar üzerinde uzun sürede oluşturabileceği olumsuz etkiler göz önünde bulundurulur. Proje etkilerinin biyoçeşitlilik açısından değerlendirilmesi, etkilerin izlenmesi, hedeflerin belirlenmesi, performans göstergelerinin kullanımı, etkilerin gözden geçirilmesi ve sonuçların raporlanması da dâhil olmak üzere çeşitli unsurları talep ediyoruz.

Biyoçeşitlilik kaybının önüne geçilmesi amacıyla sürdürülebilir tarım ve ormancılık faaliyetlerini destekliyoruz.

4.3. Su Güvenliği, Deniz ve Kıyıların Korunması

Birleşmiş Milletler'e göre 2,3 milyar insan¹⁷ su stresi yüksek olan bölgelerde yaşıyor. Su kıtlığı ve temiz suya erişim ülkemizin de yakın dönemde karşılaştığı önemli problemlerden birisidir. Tatlı yüzey ve yeraltı su kaynaklarının kirlenmelerini önleyici ve kaynakların kendilerini yenilemelerini

¹⁷ Birleşmiş Milletler Su Temmuz 2021 verilerine göre.

engellemeyecek şekilde sürdürülebilir tüketimlerini sağlamak öncelikli olarak takip edilen konular arasındadır.

Hem önemli biyoçeşitlilik kaynakları olan hem de ekonomik açıdan oldukça önemli olan deniz ve kıyı ekosistemlerinin korunması da ülkemiz için en önemli çevresel ve sosyal konuların başında geliyor.

Finanse ettiğimiz projelerde özellikle yüksek su ihtiyacı olan sektörler için su kaynaklarımıza olan etkilerinin değerlendirilmiş olmasına dikkat ediyor; su tüketimlerinin izlenmesi, atık su deşarjı sınır değerlerinin kontrolü, atık su deşarjlarının izlenmesi ve raporlanması, su verimliliğine yönelik ve verimlilik hedeflerinin belirlenmesi ve sonuçlarının raporlanması dâhil çeşitli unsurları talep ediyoruz.

Çevresel ve sosyal etkileri yüksek olan hidroelektrik santrali (HES) projelerinin finansmanına karar verirken bu etkilerin nasıl yönetileceğine dair taahhütler alıyor ve bu projeleri finansman süreci boyunca yakından takip ediyoruz. Tehlikeli maddeler nedeniyle kirleticiliği yüksek, geri döndürülemez etkileri olması nedeniyle gemi söküm faaliyetlerini finanse etmiyoruz. Deniz ve kıyı ekosistemlerinin korunması amacı güden “mavi finansman” konusunu oldukça önemsiyoruz. Bu kapsamda Birleşmiş Milletler Finans Girişimi (UNEP-FI) tarafından yayımlanmış olan Sürdürülebilir Mavi Ekonominin Finansmanı için Tavsiye Edilen Yasaklı Faaliyetler listesindeki faaliyetleri¹⁸ de değerlendirme süreçlerimizde dikkate alıyoruz.

4.4. Kaynak Verimliliği ve Döngüsel Ekonomi

Akbank olarak çevresel ayak izimizin tüm bileşenlerini azaltmak için çaba gösteriyoruz. Bu kapsamda 2012 yılından beri operasyonlarımızdan kaynaklanan etkileri şeffaf bir biçimde paydaşlarımıza raporluyor, finanse ettiğimiz projelerin doğal kaynak verimliliği ve döngüsel ekonomi açısından mevcut en iyi teknolojileri kullanmasına özen gösteriyoruz.

Geri dönüşüm ve etkili atık yönetim süreçlerini benimseyen, doğal kaynakları minimal düzeyde kullanarak faaliyet gösteren ve yeniden kullanım/endüstriyel simbiyoz odaklı projeler ile doğal kaynak verimliliklerini ve döngüsel ekonomi çalışmalarını geliştirmek isteyen müşterilerimize özel finansman kaynakları sağlıyoruz.

4.5. İnsan Hakları

Akbank, İnsan Hakları Evrensel Beyanname'sinde tanımlanan uluslararası insan haklarına saygı duyar ve bu hakları destekler. Bankamız Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi'ni imzalayan ilk Türk Bankasıdır. İnsan ve toplum, Akbank olarak ülkemizi geleceğe taşıyan öncü banka olma vizyonumuz çerçevesindeki en önemli konular arasındadır. Ülkemizin taraf olduğu insan hakları ve küresel sözleşmelerle tanımlanmış olan tüm insan hakları konularına tam uyumu gözetiriz. Bu kapsamda, özellikle Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Beyanname'si, Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) sekiz temel sözleşmeleri ve çok uluslu şirketler için OECD Kılavuzu'nun insan hakları ile ilgili gerekliliklerini özellikle dikkate alırız.

Müşterilerimizin insan hakları ihlallerine neden olmaktan veya bunlara katkıda bulunmaktan kaçınmalarını, evrensel olarak tanımlanmış insan haklarına uyumlu faaliyet göstermelerini bekleriz.

¹⁸ <https://www.unepfi.org/publications/turning-the-tide-recommended-exclusions/>

Hiçbir operasyon ve müşterimizde çocuk işçi, zorla/cebri çalıştırma vakası asla kabul edilemez. Toplumun sosyoekonomik açıdan hassas gruplarının (örn.: Çocuklar, yaşlılar, engelliler, toplumsal cinsiyet yaklaşımı ile belirlenmiş hassas gruplar, göçmen/mevsimlik işçiler, mülteci gruplar) istihdamı ve kalkınmalarına yönelik projeleri desteklerken, bu grupların sosyoekonomik açıdan negatif yönden etkilenebileceği herhangi bir faaliyeti desteklemeyiz.

Örgütlenme özgürlüğü, toplu sözleşme yapma ve ayrımcılığın önlenmesini destekler, müşterilerimizin çalışanlarının insan hakları politikaları ve yaklaşımlarını içselleştirmelerini (düzenli eğitim ve farkındalık programları ile) bekleriz.

Müşterilerimizin tedarikçileri ile yaptığı anlaşmalarda da insan hakları politikalarına uyum taahhüdünün alınmasını destekleriz.

Müşterilerimizin potansiyel insan hakları etkileri konusunda şeffaf olmalarını bekler, insan haklarına ilişkin ihlalin gözlemlenmesi halinde çözüm için anlaşma ve müzakere etmeye çalışır, gelecekte yeni ihlalleri önlemeye yönelik eylem ve adımların hayata geçmesini destekleriz.

5. Faaliyetler

5.1. Kredilendirilmeyecek Faaliyetler Listesi

Bankamız, çevresel ve sosyal politika gerekliliklerinin ve unsurlarının kredi ilişkisinde olduğu müşteriler tarafından uygulanması konusunda büyük hassasiyet gösterir. Çevre ve Sosyal Etki Değerlendirme Sistemi sonucunda Çok Yüksek (A Kategorisi), Yüksek (B1) ve Orta (B2) risk kategorisinde yer alan ancak belirlenen riskleri bertaraf etmeye yönelik aksiyonları almayı kabul etmeyen firmalar finanse edilmez.

Bununla beraber, hiçbir tutar sınırı olmadan ve çevresel ve sosyal etki değerlendirmesi gerekmeksizin aşağıdaki liste kapsamında olduğunu bildiğimiz faaliyetleri kredilendirmiyoruz. Finansman sağlamadığımız faaliyetler aşağıdaki gibidir:

- Ulusal mevzuat ve ülkemizin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler gereği yasadışı sayılan herhangi bir ürün ya da hizmetin üretimi ya da ticareti
- Kitle imha silahları¹⁹, kara mayınları üretimi ile ulusal/uluslararası güvenliği tehlikeye sokabilecek ve insan haklarının ihlâline²⁰ yol açabilecek silah üretimi ve ticareti
- İnsan hakları ihlalleri açısından yüksek risk teşkil eden ülkelerde yapılan silah ticareti faaliyetler²¹
- Yasadışı çocuk işçi çalıştırılan ve insan haklarına aykırı davranışlarda bulunan faaliyetler
- Zincirsiz (yasaklanmış) asbest üretimi ya da ticareti
- Ozon²² tabakasını incelten ürünlerin üretimi veya ticareti (07.04.2017 tarih ve 30031 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Ozon Tabakasını İncelten Maddelerin Azaltılmasına İlişkin Yönetmelik kapsamında kalan ürünler

¹⁹ Misket bombaları, nükleer, kimyasal ve biyolojik silahlar.

²⁰ Birleşmiş Milletler, Avrupa Birliği ve/veya ABD tarafından silah ambargosu uygulanan ülkeler ve gruplarda silah ticareti ile ilgili faaliyetler ve bu ülkelere veya gruplara silah satışı yapan şirketler dâhildir.

²¹ Türk Silahlı Kuvvetleri, Millî Savunma Bakanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü iştirakleri, kamu kuruluşları ve bu kuruluşlara hizmet sağlayan kuruluşlar ile AB ve NATO üyesi ülkelerin silahlı kuvvetleri veya polis güçlerine mal ve hizmet sağlayan kuruluşlara uygulanmaz.

²² Ozon Tüketen Maddeler (OTM): Stratosferdeki ozonla tepkimeye girerek ozonu tüketen ve yaygın olarak sözü edilen “ozon deliklerine” neden olan kimyasal bileşiklerdir. Ozon Tabakasını İncelten Maddelere Dair Montreal Protokolü, ozon tüketen maddeleri ve bu maddelerle ilgili hedef azaltma ve aşamalı ortadan kaldırma tarihlerini sıralar. Aerosoller,

- PCB²³ (poliklorlu bifenil) - yüksek derecede toksik kimyasallardan oluşan grup - içeren ürünlerin sektör gözetmeksizin üretimi veya ticareti (27.12.2007 tarih ve 26739 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Poliklorlu Bifenil ve Poliklorlu Terfenillerin Kontrolü Hakkında Yönetmelik Madde 5 (“Genel İlkeler”) kapsamında kalan ürünler)
- Tehlikeli Atıkların Sınırlar Ötesi Taşınması ve Bertaraf Edilmesinin Kontrolüne İlişkin Basel Sözleşmesi ve ülkemizde taraf olunan uluslararası ilgili sözleşmelere uygunluk göstermeye atıkların ve atık ürünlerinin sınır ötesi ticareti
- Uluslararası yasaklara/ambargolara tabi tıbbi ilaç, böcek/tarım ilacı gibi herhangi bir ürün ya da hizmetin üretim ya da ticareti²⁴
- 2,5 km’den daha uzun ağlarla, patlayıcı veya zehirli madde kullanılarak yapılan balıkçılık faaliyetleri
- 25 km² alandan daha büyük bir alanda kazı, dolgu, su doldurma, kanal ya da baraj vs. yapım projeleri için gerekli olan tüm Bağımsız Danışman²⁵ raporlarını sunmayı reddeden proje faaliyetleri
- Yağmur ormanları kullanarak yapılan ticari faaliyetler, CITES²⁶ ile sınırlandırılmış doğal hayat unsurlarının ve ürünlerin ticareti
- Sıfır Yok Oluş İttifakı (Alliance for Zero Extinction, AZE) tarafından tanımlanan bölgelerdeki ²⁷faaliyetler
- Kimberley sürecine²⁸ dâhil olmayan ülkelerde elmas madenleri ve elmas ticaretine ilişkin faaliyetler
- Biyolojik çeşitlilik kaynaklarının ve kültürel mirasın korunması ile ilgili yerel mevzuat ve uluslararası antlaşmalara uyum sağlamayan faaliyetler²⁹
- Etki alanı, UNESCO Dünya Kültürel Mirası olarak tanımlanan bölgelerin kültürel miras niteliklerini tehdit edici faaliyetler
- Sürdürülebilir Palmiye Yağı Oluşumu Sertifikasına (RSPO) sahip olmayan, palmiye yağının üretimi ve ticaretini kapsayan faaliyetler
- Sürdürülebilir şekilde yönetilmeyen ormancılık faaliyetlerinden elde edilen ağaç ve diğer ormancılık ürünlerinin üretimi veya ticareti

soğutma gazlarını, köpük püskürtme ajanlarını, çözücülerini ve yangından koruma ajanlarını içeren Montreal Protokolü ile düzenlenen kimyasal bileşiklerin bir listesi, imzalayan ülkelerle ilgili detaylı bilgi ve aşamalı olarak sonlandırma hedef tarihleri ile birlikte Birleşmiş Milletler Çevre Programından temin edilebilir.

²³ PCB’ler: Poliklorlu bifeniller bir grup çok zehirli kimyasaldır. PCB’ler 1950 ila 1985 tarihli yağ doldurulmuş elektrik trafolarında, kapasitörlerde ve şalter mekanizmalarında bulunabilmektedir.

²⁴ Referans belgeler, zaman zaman değişikliğe uğradığı haliyle Bazı Tehlikeli Kimyasalların İthalatı ve İhracatına İlişkin 2455/92/EEC sayılı Konsey Tüzüğü; Birleşmiş Milletler Tüketimi ve/Veya Satışı Hükümetlerce Yasaklanan, Geri Çekilen, Şiddetle Kısıtlanan veya Onaylanmayan Ürünlerin Konsolide Listesi; Bazı Tehlikeli Kimyasalların ve Pestisitlerin Uluslararası Ticaretinde Ön Bildirimli Kabul Usulüne Dair Rotterdam Sözleşmesi; Kalıcı Organik Kirleticiler hakkında Stockholm Sözleşmesi ve Dünya Sağlık Örgütü’nün (WHO) Pestisitler için Tehlike Düzeyine Göre Önerdiği Sınıflandırma’dır.

²⁵ Bankamızca alanında uzmanlığı ile bilinen en iyi uluslararası çevre ve sosyal etki danışmanlar

²⁶ CITES: Nesli Tehlike Altındaki Türlerin Ticaretine İlişkin Sözleşme. CITES’de listelenen türlerin bir listesi CITES sekreteryasından temin edilebilir.

²⁷ Bu çerçevenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla Güllük Dağı (Antalya), Bolkar Dağları (Konya, Niğde ve Mersin) ve Aşağı Orontes (Asi) Hidro Havzası (Hatay).

²⁸ Afrika ülkelerindeki çatışma bölgesi elmaslarının piyasalara girişini engellemek, yasal elmas ticaretini korumak ve bu sürece dâhil olmayan ülkelerin ham elmas ithal ve ihracına izin vermemek amacıyla başlatılan uluslararası bir kontrol sistemidir.

²⁹ Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi, Yabani Hayvanların Göçmen Türlerinin Korunmasına İlişkin Sözleşme (Bonn Sözleşmesi-CMS), Avrupa Yaban Hayatı ve Yaşama Ortamlarının Korunması Sözleşmesi’dir (Bern Sözleşmesi), Dünya Kültürel ve Doğal Mirasın Korunması Sözleşmesi (Paris Sözleşmesi) ve IUCN tarafından tehdit altında kabul edilen flora ve fauna türlerine yönelik aktiviteler.

- Radyoaktif ürünlerin üretimi ya da ticareti (Medikal ekipmanların, kalite kontrol (ölçüm) ekipmanların veya radyoaktif kaynağı önemsiz bulunan ve/veya yeterince korunan ekipmanların satın alınması haricinde)
- Gemi söküm işlemleri
- Kumarhane veya kumarhane bulunduran konaklama tesisleri
- Pornografi, fuhuş, uyuşturucu madde üretimi ve ticareti gibi faaliyet gösterilen ülkedeki ilgili mevzuatta yasaklı kabul edilen faaliyetler
- Uluslararası öneme sahip sulak alanlar sözleşmesi (RAMSAR) ³⁰ kapsamında Ramsar alanı olarak belirlenen alanlarda yapılan faaliyetler
- Yeni kömür maden yatırımları
- Kömürle çalışan yeni termik santral projeleri ve mevcut kömür santrallerin üretim kapasitesini artıracak projeler
- Herhangi bir şekilde zorla çıkarma, yer değiştirmeye sebep olacak faaliyetler³¹
- Kürk üretimi ve kürk üretimi ile ilgili tüm faaliyetler
- Kaz ve ördeklerin zorla beslenmesini içeren faaliyetler
- Tıbbi olmayan sebeplerle hayvanlar üzerinde genetik mühendislik ve genetik değişiklikler
- Yasadışı vahşi yaşam ticareti
- Hayvan dövüşleri
- Nesli tükenmekte olan canlılar ve insan dışı primatlar üzerinde her türlü test ve deney içeren faaliyetler
- Balina avcılığı
- Köpekbalığı yüzgeci ticareti

Ayrıca; KOBİ segment müşterilere özel olarak aşağıdaki faaliyetler de finanse edilmemektedir:

- Silah ve cephane üretimi veya ticareti
- Kömür madenciliği, kömür taşımacılığı (kömür ile faaliyet gösteren enerji santrallerine taşımacılık gerçekleştiren liman ve demiryolu işletmeciliği gibi) ve kömür ile faaliyet gösteren enerji santralleri³²

5.2 A Kategori Proje/Faaliyet Listesi

A kategori proje/faaliyet listesinde yer alan proje ve faaliyetlerin greenfield (yeni inşa edilen) ve büyük çaplı genişletme, kapasite artışı ve dönüşüm projeleri veya yatırımları olması esastır. Burada sıralanan faaliyetlere yönelik kredi taleplerinin³³ çevresel ve sosyal etki değerlendirmesi ÇSYS Durum Tespit süreci atlanarak uçtan uca Akbank ÇSED Ekibi tarafından bağımsız danışmanlar aracılığı ile yürütülmektedir. Proje veya faaliyetlerin ölçeğinin belirlenmesinde ÇED Yönetmeliği EK-1 Listesi ve uluslararası standartlarda belirtilen eşikler dikkate alınmaktadır.

5.3. Sektörel Yaklaşım ve Politikalar

Aşağıda yer alan sektörlerdeki tüm proje finansman kredileri ile yatırım tutarı 10 milyon ABD doları ve üzerinde olan yeni yatırım kredileri Akbank Çevresel ve Sosyal Etki Değerlendirme Ekibi tarafından değerlendirilmektedir. Bu sektörlerde yer alan proje veya yatırım faaliyetlerine detaylı

³⁰ Özellikle Su Kuşları Yaşama Ortamı Olarak Uluslararası Öneme Sahip Sulak Alanlar Ramsar Sözleşmesi.

³¹ Kamulaştırma süreçleri hariç

³² Isınma amaçlı ve mangal kömürü vb. üretim ve ticareti bu kapsamda değildir.

sorgulamalar yapılmakta ve projelerin finansmanı sırasında bağımsız danışmanlarla çalışılarak projeler finansmanları süresince yakından izlenmektedir.

Ayrıca, Bağımsız Danışman raporlarında yerel mevzuat, uluslararası standartlar (örn.: IFC performans standartları, EBRD performans gereklilikleri vb.), ilgili sektöre ait “UNEP-FI Human Rights Guidance Tool” gibi dokümanlar dikkate alınması gerekmektedir.

Enerji

Sürdürülebilir enerji arzı, toplumların kalkınması için en önemli hususların başında gelmektedir. Enerji sektörünün, iklim değişikliği, doğal kaynak tüketimi, biyoçeşitlilik gibi çok farklı öncelikli sürdürülebilirlik alanında yüksek etkileri olduğu için enerji sektörünün finansmanı sürecinde ekstra kontrol noktaları talep edilmektedir.

- HES projelerinde ekosistem değerlendirme raporu olup olmadığı,
- Baraj projelerinde baraj gölü altında kalması muhtemel ev, tarla, kültürel varlık gibi hassas alanların olup olmadığı,
- Termik santral projelerinde hava emisyonlarının varlığı, kullanılan filtreleme sistemleri ve bu emisyonların etki alanı içerisinde yer alan halka ve ekolojiye etkileri. Akbank kömürle çalışan yeni termik santral projelerini ve kapasite artışlarını finanse etmez. Mevcut kömür santrallerinin verimlilik, kirlilik kontrolü, renovasyonu vb. konusundaki projeler titizlikle değerlendirilir ve ancak Akbank Çevresel ve Sosyal Etki Değerlendirme Ekibi'nin onayı sonrasında finanse edilebilir.
- Mevcutta kömür santrali işleten müşterilerin kömürden çıkış planlarını desteklemek adına enerji verimliliği ve yenilenebilir enerji alanındaki faaliyetlerinin finansmanı Akbank Sürdürülebilir Finansman Çerçevesi kapsamında desteklenir.
- RES projelerinin kuş göç yolları ve yarası yaşam alanları üzerinde olup olmadığı,
- GES projelerinde görsel etki değerlendirmesi, projenin tarım arazisi içerisinde olup olmadığı ve Lightning Rod (Yıldırım Çubuğu) içerip içermediği,
- JES projelerinde reenjeksiyon ve projenin hayat döngüsü boyunca ortaya çıkaracağı sera gazı emisyonları,
- Petrol ve gaz üretimi projelerinde ekosistem değerlendirme raporunun olup olmadığı,
- BES projelerinde enerji kaynağı olarak kullanılan atık türü, arazi edinimi ve arazi kullanım süreçleri ile oluşan emisyonlar

detaylı olarak sorgulanmaktadır

Madencilik

Kalkınma için ihtiyacımız olan kaynak ve hammaddelerin üretimi için oldukça büyük önem taşıyan madencilik sektörünün çevresel ve sosyoekonomik etkileri çok katmanlı ve yüksektir. Madencilik sektöründeki müşterilerimizin ve projelerin en yüksek iş sağlığı güvenliği, insan hakları ve çevresel standartlarına ve normlarına uygun olmasını bekleriz. Bu kapsamda, müşteri ve projelerin Uluslararası Madencilik ve Metal Konseyi'nin (ICMM) güvenli, eşit ve sürdürülebilir madencilik odak alanlarındaki beklentileri dikkate almaktayız.

ÇSED kapsamına giren madencilik projelerinde özellikli olarak asit kaya drenajı oluşma potansiyeli, yeraltı suyu ve toprak kalitesine karşı oluşabilecek etkiler, maden atıklarının yönetimi, toz ve gürültü emisyonu, trafik artış etkisi, arazi edinimi, ekolojik çevre üzerine etkiler (ağaç kesimi dahil), siyanür kullanımı, kimyasal kullanımı ve taşınımı sırasında oluşabilecek sızıntı ve benzeri kazalar gibi konular dikkatle takip edilmelidir. Bunun yanı sıra metal madenciliğinde cevherin kazanımı ve

zenginleştirilmesinde en iyi yöntemin kullanılması ve etkili bir yönetim planının uygulanması gerekmektedir. Finanse edilen tüm maden projelerinin proje hayat döngüsü sonunda bölge rehabilitasyon planı olması zorunludur.

Kimya

Sürdürülebilir kalkınmanın desteklenmesi amacıyla tüm sektörlerde sürdürülebilirlik prensiplerinin benimsenmesini desteklerken, özel etkileri olan kimya sektörüne yönelik bazı özel kontroller uyguluyoruz. Kimya sektöründeki çevresel ve sosyal riskler arasında; çalışan sağlığı ve güvenliği, toplum sağlığı ve güvenliği, iklim değişikliği, çevre, biyolojik çeşitlilik ve su kaynaklarına olan etkiler yer almaktadır. Kimya sektöründe özellikle Kimyasalların Kaydı, Değerlendirilmesi, İzni ve Kısıtlanması Hakkında Yönetmelik'e³⁴ uyum ve Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerle³⁵ üretimi yasaklanmış veya kısıtlanmış kimyasal ürünlerin üretimine yönelik faaliyetlere özellikle dikkat edilmektedir.

Tehlikeli maddelerin kullanımı ve üretimi olduğu takdirde tüm yasal izin ve en iyi kontrol uygulamalarının mevcut olduğunu gözetiyoruz. Tehlikeli atıkların yönetimi ve taşınması için uygun politikaların ve izinlerin mevcut olmasını, atık yönetimi için taşıyon olarak kullanılacak iş ortaklarının tüm gerekli lisanslara sahip olmalarını bekliyoruz.

Üretim

Çok geniş bir ekonomik alanı kapsayan üretim sektöründeki çevresel ve sosyal konular ile riskler de oldukça geniştir. Üretim süreçlerinde kullanılan enerji ve su miktarı, sera gazı emisyonları, atık su ve atık yönetimi, çalışan sağlığı ve güvenliği, ürün ve toplum sağlığı ve güvenliği, biyolojik çeşitlilik, insan hakları ve tedarik zincirindeki çevresel ve sosyal etkiler bu konulara örnek olarak verilebilir.

Bankamız tüm üretim süreçlerinde potansiyel çevresel ve sosyal etkilerin en iyi şekilde yönetilebilmesi için gerekli yönetim sistemleri ve kontrol noktalarının oluşturulmuş olmasına dikkat eder. Bu süreçlerde özellikle ISO 14001, ISO 45001 gibi temel çevre ve İSG yönetim sistemleri; yüksek iklim ve su etkisi olan sektörler için de ISO 14064 ve ISO 14046 gibi ölçme ve raporlama standartları dikkate alınmaktadır.

Altyapı ve Ulaşım

Büyük çaplı altyapı projeleri farklı coğrafyaları ve birçok paydaşı etkileme özelliğine sahiptir. İnsanlığın kalkınması için gerekli altyapı hizmetlerinin sağlanması sırasında çevresel ve sosyoekonomik etkilerin yönetilmesini önemsiyoruz.

Karayolları inşası, boru hatları, demiryolları, tramvay ve metro hatları gibi uzun lineer projeler ile köprü, havaalanları gibi büyük çaplı altyapı projelerinde proje güzergahları büyük titizlikle incelenmekte; yerleşim yerleri üzerinde oluşabilecek çevresel ve sosyoekonomik etkiler, yeraltı su kaynakları ve akarsular, tarım arazileri, kuş göç yolları, biyolojik çeşitlilik vb. alanlarda yarattıkları etkiler özenle değerlendirilmektedir.

Liman, iskele ve benzer kıyı projelerinde Sürdürülebilir Mavi Ekonomi Finans Prensipleri'ni³⁶ destekleyecek şekilde; hava kirliliği ve iklim değişikliği, deniz yaşamı ve ekosistemlerinin kirlilik ve yok olmadan korunması kriterlerine yönelik koruyucu önlemlerin alınmasını bekleriz. Özellikle hava

³⁴ AB Reach regülasyonuna uyumlu olarak hazırlanmış Türk Reach regülasyonudur.

³⁵ Montreal, Stockholm ve Rotterdam sözleşmeleri.

³⁶ <https://www.unepfi.org/blue-finance/the-principles/>

kirliliğine iklim değişikliğine sebep olan emisyonlar ve deniz yaşamının korunması için Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası denizcilik sözleşmeleri ile tam uyumlu kriterlerin sağlanmasını gözetiriz.

Tarım, Gıda, Hayvancılık ve Balıkçılık

Dünya üzerinde birçok insanın geçimini sağladığı tarım sektörü, insanlığın temel ihtiyacı olan gıda üretimi dışında birçok sektöre de girdi sağlamaktadır. Yoğun nüfus artışının getirdiği gıda üretimi gereklilikleri ve endüstriyelleşen tarım sektörünün çevresel ve sosyoekonomik etkileri de yüksek olmaktadır. Bu sektörlerde yer alan müşterilerimizin çevre ve insan hakları yönetimi konusunda en yüksek standart ve normları takip etmelerini bekleriz. İyi Tarım Uygulamaları (GAP) ile tartışmalı ve riskli tarım ürünlerinin finansmanı için gerekli sertifika süreçlerinin tamamlanmış olmasını değerlendiririz. Tarım projelerinin finansmanı sürecinde tarım ve diğer arazilerin kullanımı ve edinimi, gübre, pestisit, herbisit ve diğer potansiyel zararlı kimyasal kullanımları, su tüketimi ve sulama sistemlerinin verimliliği, ormansızlaşmaya yönelik etkiler ve biyolojik çeşitlilik etkilerine özellikle dikkat ederiz.

Balıkçılıkla ilgili çevresel ve sosyal değerlendirmeler için UNEP-FI tarafından yayımlanan ve Sürdürülebilir Mavi Ekonomi Finans Prensipleri'ni destekleyen; denizler, kıyılar ve okyanusların korunması ve iyileştirilmesine yönelik prensip ve önerileri içeren 'Turning the Tide: How to Finance a Sustainable Ocean Recovery' raporunda yer alan kılavuzları takip ederiz.

Yasal olarak sınırlandırılmış (RAMSAR veya UNESCO Dünya Miras Listesi içerisinde yer alan bölgeler vb.) bölgelerde tarım, gıda ve balıkçılık faaliyetlerinin finansmanını gerçekleştirmeyiz. Bu faaliyetlerin finansmanı için gerekli izin ve lisansların alınmış olmasını şart koşarız. Balıkçılık faaliyetlerinde taşıma kapasitesi analizlerinin yapılmış olması, tarım, gıda ve balıkçılık faaliyetlerinde su kirliliği ve kalitesinin gözetimi için zararlı ve yasaklı kimyasalların, böcek ve mikrop ilaçlarının kullanılmıyor olmasına dikkat ederiz.

Hayvanları ilgilendiren tüm faaliyetlerde hayvanların yaşam şartları üzerindeki etkilere dikkat eder ve özellikle Kredilendirilmeyecek Faaliyetler Listesi'nde belirtilen hayvansal ürünle ilgili ve hayvan ticareti içeren faaliyetlerine asla destek vermeyiz.:

Deniz ve Kıyı Turizmi

Deniz ve kıyı turizmi ülkemizdeki en önemli ekonomik faaliyetlerden birisidir. Bu oldukça önemli sektör kapsamındaki faaliyetler, ekonomik faydaları yanında, etkileri iyi yönetilmediği takdirde ciddi çevresel ve sosyoekonomik sonuçlara yol açabilmektedir. Çevre ve doğal ekosistemlerin fiziksel bozunumu, istilacı türler, sera gazı emisyonları, kirlilik, gelişim ve inşaat faaliyetlerinin sosyal etkileri, işgücü gibi çok yönlü çevresel ve sosyal etkileri olan sektör için Sürdürülebilir Mavi Ekonomi Finans Prensipleri'ni destekleyecek şekilde uyumsuz faaliyetlerin finansmanından kaçınırken, finanse ettiğimiz müşteri ve projelerin bu etkileri uygun şekilde yönetecek ve en aza indirecek şekilde yönetmelerini bekleriz.

6. Gözden Geçirme ve Revizyonlar

Akbank Çevre ve Sosyal Risk Çerçevesi'nin bu versiyonu 07.09.2022 tarihinde Yönetim Kurulu onayı ile yürürlüğe girmiştir. Çerçeve her yıl gözden geçirilir, ihtiyaçlar ve paydaş beklentileri doğrultusunda gerekli görüldüğü durumlarda Yönetim Kurulu onayı ile revize edilir.